

Vlaams
Parlement

vergadering **C196 – WEL**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 5 april 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de automatische toekenning van sociale rechten - 1531 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over kinderarmoede in Vlaanderen - 1620 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan - 130 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding - 131 (2010-2011)	
Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding - 135 (2010-2011)	6
Met redenen omklede moties	26
■	

Waarnemend voorzitter: mevrouw Marijke Dillen**Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de automatische toekenning van sociale rechten - 1531 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, collega's, de automatische toekenning van sociale rechten was een van de prioriteiten van de Vlaamse Regering in het kader van armoedebestrijding. Het is belangrijk omdat we weten wat de mattheuseffecten inhouden van heel wat beleidsmaatregelen, die worden genomen maar niet steeds terechtkomen bij de mensen die ze het meest nodig hebben, door gebrek aan informatie of allerhande drempels bij het aanvragen of opnemen van de maatregelen.

Herhaaldelijk hebben we in deze commissie gewezen op het belang van een maximale, automatische toekenning van sociale rechten. We hebben begrip voor de complexiteit en de vele technische en praktische hindernissen, maar door het grote belang van automatische toekenning van sociale grondrechten willen we dit in de commissie op de voet blijven volgen.

In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) worden de belangrijkste stappen opgesomd die tijdens deze legislatuur zullen worden genomen. Eerst wordt een inventaris opgemaakt van de Vlaamse rechten die in aanmerking komen voor automatische toekenning. Minister, u hebt ondertussen ook een inventaris beschikbaar gemaakt van de Vlaamse rechten die nu reeds automatisch worden toegekend. De tweede stap waren de knelpunten bij de automatische toekenning die in overleg met de federale overheid zullen worden opgelijst en weggewerkt. Een derde stap is dat samen met de federale overheid wordt bekeken welke bijkomende rechten aan het Omnio-statuuut kunnen worden gekoppeld.

Minister, daarnaast geeft u in uw beleidsbrief 2011 aan te zullen onderzoeken op welke manier de automatische toekenning proactief als aandachtspunt kan worden opgenomen bij de opmaak en invoering van nieuwe regelgeving. We hebben al een voorbeeld gezien van het mattheuseffect, bijvoorbeeld hoe we energiebesparende maatregelen proactief kunnen aanpakken.

De inventaris van de Vlaamse rechten zou tegen begin 2011 afgerond moeten zijn. Op basis van deze ophijsting moet er meer duidelijkheid kunnen worden gegeven over de prioriteiten die er in deze legislatuur worden gelegd. Door de aanslepende federale regeringsvorming bestaat het risico dat bepaalde initiatieven die de samenwerking met het federale beleidsniveau vereisen, vertraging oplopen. Dit moet absoluut worden vermeden.

Minister, kunt u de stand van zaken in het dossier van de automatische toekenning van rechten toelichten? Werd de inventaris van de Vlaamse rechten die in aanmerking komen voor automatische toekenning, afgerond? Zo ja, welke conclusies trekt u uit deze inventaris? Wanneer zal het permanent armoedeoverleg over dit thema plaatsvinden? Ik vermoed dat het daaraan is gekoppeld. Welke rechten schuift u naast de schooltoelage naar voren om tijdens deze legislatuur automatisch toe te kennen? Indien de inventaris nog niet is gebeurd, wanneer zal deze oefening worden afgerond? Heeft de inventaris van Vlaamse rechten, die nu reeds automatisch worden toegekend, informatie opgeleverd die van dienst kan zijn bij het toekennen van andere sociale rechten? Zo ja, welke?

Minister, kunt u een stand van zaken geven van het overleg met de federale overheid in deze materie? Ondervinden de gesprekken met de federale overheid hinder of vertraging door het wachten op een nieuwe Federale Regering? Zo ja, op welke vlakken? Welke stappen onderneemt u om binnen de eigen bevoegdheden de uitvoering van deze beleidsprioriteit toch zoals gepland te realiseren? Werden er al knelpunten bij de automatische toekenning van

rechten opgelost? Zo ja, welke? Welke resultaten hebt u al geboekt bij het onderzoeken van de mogelijkheid om in de toekomst proactief aandacht te hebben voor de automatische toekenning van rechten bij de opmaak van nieuwe regelgeving?

Mevrouw Marijke Dillen: De zorg van mevrouw Franssen is terecht. Voor deze kwestie wordt al jaren een pleidooi gehouden in het Vlaams Parlement, ook in de vorige legislaturen. Minister, we hebben met grote tevredenheid vastgesteld dat u daarvan een prioriteit hebt gemaakt in uw beleidsbrief. Ondertussen zijn we twee jaar verder en vrees ik dat er op het terrein nog niets van in huis is gekomen. Misschien horen we straks dat er al voorbereidende stappen zijn gezet, maar daarmee alleen zijn de mensen niet geholpen.

Minister, ik roep u op om hier prioritair werk van te maken. Er is het probleem van de aanslepende federale regeringsvorming, maar op zich is dat niet voldoende om dit in te voeren voor die bevoegdheden in Vlaanderen waar de Federale Regering geen inspraak in heeft. Op het terrein is het heel belangrijk om het leven van mensen in armoede te verbeteren.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Momenteel lopen er verschillende initiatieven die ik hier wil vermelden. Vooreerst is er het proces rond de inkomensgerelateerde tegemoetkomingen op initiatief van minister Bourgeois. Dit initiatief wil in de eerste plaats de administratieve lasten voor aanvragers van inkomensgerelateerde rechten verminderen. De doelstelling van dit initiatief is geen automatische toekenning van sociale rechten op zich, maar het biedt hiervoor wel belangrijke mogelijkheden. De stap naar het proactief nagaan of iemand voldoet aan de voorwaarden voor een bepaalde tegemoetkoming is dan minder groot, als we hiervan al zouden kunnen vertrekken.

Doordat het attest van schoolgaan nu door het Vlaams ministerie van Onderwijs rechtstreeks en digitaal aan de kinderbijslagkassen wordt bezorgd, dienen ouders voor hun kinderen ouder dan 18 en jonger dan 25 dit attest niet zelf meer op te vragen en op te sturen. Hierdoor wordt de kinderbijslag voor deze groep nu reeds automatisch verder betaald. Zo verdwenen ongeveer 250.000 attesten, en dat geeft een beeld van de omvang van deze groep.

Voorts is er het initiatief van minister Vandeurzen. Hij heeft het proces opgestart om de rechtenverkenner te koppelen aan de authentieke gegevens waarover de verschillende overheden beschikken. Het decreet dat dit initiatief mogelijk moet maken is onlangs in deze commissie besproken en inmiddels ook door het parlement goedgekeurd. Ook in dit geval leidt de realisatie van dergelijke koppelingen niet tot een automatische toekenning van rechten, maar dit kan een belangrijke faciliterende stap zijn.

Ten slotte wil ik ook bekijken of de automatische toekenning van rechten een plaats kan krijgen in de armoedetoets die momenteel wordt uitgewerkt. Het gaat daarbij concreet om de toets waarbij wordt nagegaan of eventuele nieuwe sociale rechten automatisch kunnen worden toegekend.

De inventaris is nog niet volledig af. Wel is er al een inventaris opgemaakt van alle administratieve processen waarbij inkomensgegevens aan burgers worden gevraagd. Het zijn er een veertigtal, maar uiteraard gebeurt dat niet altijd met een sociale doelstelling. De inventaris, met aanduiding van de mogelijkheden en eventuele knelpunten voor een automatische rechtentoekening, wordt wel dit jaar afgewerkt. Het thema van de automatische rechtentoekening is geagendeerd op het horizontaal permanent armoedeoverleg van 28 juni 2011.

Tijdens de dialoogdag over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding die ik op 7 september 2010 heb georganiseerd, heb ik aan het middenveld en aan de aanwezige mensen in armoede de vraag voorgelegd welke sociale rechten bij prioriteit automatisch zouden moeten worden toegekend ter ondersteuning van mensen in armoede. Het antwoord was unaniem: uiteraard allemaal. En dit is ook begrijpelijk, want het belang van een bepaald recht en de impact ervan

is sterk persoonsgebonden. Het lijkt me daarom wenselijk dat we bij de automatische rechtentoekenning pragmatisch te werk gaan. Daarmee bedoel ik dat de Vlaamse overheid vooreerst moet nagaan welke rechten vandaag al op een vrij eenvoudige manier automatisch zouden kunnen worden toegekend. Door daarop in te zetten, kunnen we al op korte termijn concrete resultaten boeken. De rechten die technisch, juridisch, organisatorisch of financieel moeilijker kunnen worden geautomatiseerd, volgen dan later.

Uit ervaringen met de automatische toekenning van sociale rechten heb ik in eerste instantie geleerd dat de realisatie van een automatische toekenning meestal geen sinecure is. Zelfs voor ogenschijnlijk eenvoudig toe te kennen sociale rechten moet er worden bekeken of de relevante authentieke gegevensbronnen waarover we beschikken wel betrouwbaar zijn. Daarnaast moeten we bekijken welke gegevens we nodig hebben om het recht met maximale eerbiediging van de privacy van de betrokkenen toe te kennen. Ten slotte moet een koppeling van de gegevensbronnen met de systemen van de toekennende administratie ook technisch mogelijk zijn. In een aantal gevallen moeten de wettelijke voorwaarden eventueel worden aangepast om te kunnen gebruikmaken van informatie die in databanken is opgeslagen.

Voor gesprekken met de federale overheid over de automatische toekenning van sociale rechten wacht ik inderdaad op de vorming van de nieuwe Federale Regering. Dit wil echter niet zeggen dat er voor de lopende projecten die ik hier heb vermeld geen contacten met de federale overheid worden gelegd. Voor de inkomensgerelateerde tegemoetkomingen zijn er bijvoorbeeld wel contacten met de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën. Voorts is de Vlaamse administratie vertegenwoordigd in het Platform Kruispuntbank Sociale Zekerheid, opgericht door de POD Maatschappelijke Integratie. Dit platform gaat na in welke mate de informatie in de kruispuntbank als authentieke gegevensbron voor beleidsinformatie en rechtentoekenning door andere overheden kan worden gebruikt.

Ter voorbereiding van deze gesprekken heb ik het Steunpunt tot bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting vorig jaar gevraagd om op het federale niveau een inventaris op te maken van de rechten die reeds werden 'geautomatiseerd', van de rechten waarvan de 'automatisering' bezig is en van de rechten waarvan een 'automatisering' wenselijk en mogelijk zou zijn. De resultaten van dit werk verwacht ik in de herfst van 2011.

Zoals hierboven aangegeven, wordt onderzocht of en hoe de automatische toekenning van rechten in de op stapel staande armoedetoets een plaats kan krijgen. Zelf ben ik er een sterke voorstander van om dit te doen, gelet op het belang van een automatische toekenning voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Ik wil echter nog niet vooruitlopen op de bevindingen en de aanbevelingen rond de armoedetoets.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik heb vooral begrepen dat in een eerste fase een aantal faciliterende stappen zijn gezet, en dat in een tweede fase wordt gewerkt aan wat u de pragmatische en gemakkelijke toekenning noemt. Het zal de armoedetoets complexer maken als men naar meer kijkt dan naar het inkomen alleen. Maar vaak zijn het de bijkomende maatregelen die ervoor zorgen dat mensen uit een toestand van armoede geraken. Ik ben er dus een sterke voorstander van dat dit gebeurt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over kinderarmoede in Vlaanderen
- 1620 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eerste voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 en de vertraagde uitvoering ervan
- 130 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Ann Brussel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de resultaten van het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
- 131 (2010-2011)

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
- 135 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, collega's, kinderarmoede wordt gemeten aan de hand van het aantal kinderen dat in kansarme gezinnen wordt geboren. Kansarme gezinnen worden gedefinieerd aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin. Een gezin wordt als kansarm beschouwd indien het voor minstens drie van deze criteria zwak scoort. Daarover wil ik het hier dus hebben.

Uit het eerste rapport van de Vlaamse Armoedemonitor blijkt dat in 2009 5.424 kinderen in een kansarm gezin zijn geboren. De kinderarmoede in Vlaanderen is bijna verdubbeld, van 4,7 procent in 2000 tot 8,3 procent in 2009. Het streefcijfer van 3,8 procent geboorten in kansarme gezinnen, zoals opgenomen in het Pact 2020, is dus verder weg dan ooit. Gezien de verwachte bevolkingsgroei, lopen we het risico de komende jaren nog meer kansarme kinderen te hebben. Meer dan de helft van de kinderen die geboren worden met een armoederisico hebben een moeder van allochtone afkomst.

Uit de Vlaamse Armoedemonitor blijkt ook dat in Vlaanderen vandaag nog steeds 730.000 mensen, of 1 op 8 Vlamingen, geconfronteerd worden met een risico op armoede. Volgende groepen worden het zwaarst getroffen: niet-EU-burgers met 46 procent, gezinnen met kinderen waar niemand werkt met 72 procent en eenoudergezinnen met 28 procent.

Het risico om in armoede terecht te komen is lager bij werkenden dan bij niet-werkenden. In de categorie van de werkenden leeft 4 procent van een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel, zijnde 1013 euro per maand voor een alleenstaande en 2128 euro voor een gezin met twee volwassenen en twee kinderen. Bij de werklozen loopt dit op tot 23 procent.

Werk biedt dus een goede bescherming tegen armoede. Precies daarom is een vergelijking op het vlak van arbeidsmarktparticipatie zo belangrijk. Uit recente berekeningen uit het Leuvense Steunpunt Werk en Sociale Economie blijkt dat vrouwen, 55-plussers, laaggeschoolden en allochtonen een beduidend lagere arbeidsdeelname vertonen. Naast de kleinere kans om aan werk te geraken, leven de kansengroepen ook vaker in een huishouden waar niemand werkt en dat op financieel vlak afhankelijk is van een sociale uitkering.

Als je kijkt naar de werkintensiteit op gezinsniveau, blijkt het risico op armoede het hoogst bij leden van gezinnen met kinderen waar niemand werkt. In deze groep lopen 7 op 10 personen een risico op armoede. Ook bij personen uit gezinnen met kinderen waar slechts beperkt wordt gewerkt, ligt het armoederisico erg hoog. Er zijn ook 100.000 Vlamingen die werken en toch moeten rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Een job biedt geen sluitende bescherming tegen armoede, maar kan toch heel wat armoedeleed verminderen.

In 2009 leefde 6 procent van de Vlaamse kinderen in een gezin waar niemand werkt. Net bij die gezinnen worden de hoogste armoedepercentages gemeten. In 2009 beschikte maar liefst 72 procent van de leden van de gezinnen met kinderen waar geen enkele volwassene werkt, over een inkomen onder de regionale armoederisicodrempel. Er is dus duidelijk een correlatie tussen niet werken en armoede.

Minister, met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) wilt u de armoede halveren. In het actieplan worden 194 acties opgesomd. Daarvan zijn er nog maar 14 afgerond.

Op vrijdag 25 maart laatstleden keurde de Vlaamse Regering het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding goed. Daarenboven zei u dat u tegen 1 mei een aanvullende nota zou voorleggen aan de Vlaamse Regering om de zaken te verdiepen en te versnellen. In de sokkeltekst van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) over het voortgangsrapport, staat te lezen dat eind maart 2011 werd vastgesteld dat niet alleen de timing van de acties in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding niet werd gehaald, maar vooral dat de actiefiches in het algemeen mager werden ingevuld. De SERV-partners vragen onder andere prioriteit voor het duurzaam leiden naar de arbeidsmarkt en de aanpak van de werkloosheidsvallen. Dat is de kern van mijn betoog. De Vlaamse Regering wil inzake armoedebestrijding inzetten op een aantal prioriteiten die het verschil maken. Mijns inziens moet werk daarbij de topprioriteit zijn.

Minister, hoe evalueert u de alarmerende cijfers uit de Vlaamse Armoedemonitor, die 4 procent die er 8 geworden is? In welke mate werkt u samen met minister Muyters, bevoegd voor Werk, om deze problematiek van kansarme gezinnen en kansengroepen aan te pakken?

Welke werkgelegenheids- en activeringsmaatregelen spitsen zich in het kader van het sluitend maatpak specifiek toe op kansarme gezinnen? Hoe evalueert u als minister van Armoedebestrijding deze cijfers in het licht van de 194 doelstellingen in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, de problematiek ligt iets anders. Minister, zowel de vraag van de heer Sabbe als de interpellaties zijn gebaseerd op een persbericht van u van half maart. Aan de ene kant werd daar het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding naar voren gebracht, aan de andere kant werd de Vlaamse Armoedemonitor voor het eerst gepresenteerd. Uit de Vlaamse Armoedemonitor kwam naar voren dat het toenemend aantal kinderen in armoede haaks staat op de doelstellingen van Pact 2020, zoals hier al werd gezegd door de heer Sabbe.

Collega's, die armoedecijfers bij kinderen zijn niet nieuw. Ook uit het rapport van Kind en Gezin bleek al duidelijk dat hun aantal toeneemt. In de armoedebarmometer van Decenniumdoelen van vorig jaar werd daarover ook al aan de alarmbel getrokken.

Minister, u weet dat ik vind dat er al genoeg geanalyseerd is en dat er eindelijk moet worden geageerd. Geen woorden, maar daden. Daarom wil ik mij hier vooral toespitsen op het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Dat actieplan werd vorig jaar, in juli 2010, op een moment dat de regering toch al een tijd aan het werk was, goedgekeurd. Er werden 194 acties aangekondigd. Niemand liep echter warm voor deze acties. Er was heel veel horizontaal, verticaal en diagonaal overleg, er waren nieuwe

onderzoeken en vorminginitiatieven, maar bijzonder weinig concrete maatregelen. Niet alleen de SERV, maar ook Decenniumdoelen, de koepel van organisaties die de armoedebestrijding zeer hoog in het vaandel dragen – zowel de vakbonden, de welzijnszorg als het algemeen welzijnswerk –, hebben zeer teleurgesteld gereageerd op dit Vlaams Actieplan.

Maar hoop doet leven. Destijds was er gezegd dat er bij het eerste voortgangsrapport duidelijkere en concrete acties, engagementen en initiatieven zouden komen. De verschillende vakministers zouden hiertoe hun actiefiches met heel concrete engagementen indienen bij de coördinerend minister tegen eind 2010. Dat is blijkbaar niet of onvoldoende gebeurd. De minister heeft in december duidelijk een standje gegeven aan een aantal van haar collega's die hun huiswerk zouden moeten overdoen. Ondertussen was het uur van de waarheid verschoven en keek iedereen vol verwachting uit naar 15 maart, het moment waarop het voortgangsrapport zou worden gepresenteerd.

Daarin konden we lezen dat 14 acties van de 194 ondertussen als afgerond worden beschouwd, dat de minister dat te weinig vindt en dat er in 2011 een versnelde uitvoering moet komen. De concrete actiefiches ontbreken nog steeds. Behalve overlegfora, onderzoeken en boeken, zijn de enige concrete dingen die je kunt lezen, bijzonder vaag of eerder ridicuul. In het onderwijs bijvoorbeeld wordt er aan de ouderkoepelverenigingen gevraagd om extra aandacht te besteden aan kansarme ouders, de maximumfactuur in het basisonderwijs en de kostenbeheersing in het secundair onderwijs. Bij de subsidiëring wordt daarmee rekening gehouden. Ik weet niet of je de ouderkoepelverenigingen, die in sommige scholen goed werken, – en die werken vooral goed in scholen met veel kansrijke kinderen en meestal niet goed in scholen met veel kansarme kinderen – kunt aanspreken om structureel iets te doen aan de gevolgen van armoede in het onderwijs. Je kunt dat bezwaarlijk een actiefiche noemen.

Zoals de heer Sabbe al heeft gezegd, is ondertussen het voortgangsrapport voorgelegd, eerst aan de pers en daarna aan de Vlaamse Regering. Ik heb goed gelezen dat de Vlaamse Regering dat rapport goedkeurt en de minister machtigt om bilaterales te houden met de verschillende ministers over actiefiches. Minister, als ik het goed heb begrepen, zouden die bilaterales eind deze week zijn afgerond en zou u tijdens de paasvakantie een definitief rapport schrijven dat begin mei aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. Tegelijkertijd wordt er ook gezegd dat er volgend jaar zal worden gewerkt aan verdieping en verbreding.

Ik heb de indruk dat we, zoals bij heel veel dingen in dit land, rondjes aan het draaien zijn. Dit doet me denken aan de regeringsonderhandelingen waar men om de zoveel maanden ook hetzelfde rondje draait. Laat ons elkaar goed begrijpen: als een regering op een bepaald moment niet duidelijk beslist welke enveloppe ze overheeft voor armoedebestrijding, en u, minister, machtigt om met die enveloppe in de bilaterales te onderhandelen, dan komt er niets van. Dan krijg je een herhaling van bizarre voorstellen zoals wat ik al inzake onderwijs heb naar voren gebracht.

Naar mijn mening en voor zover ik het verslag van de Vlaamse Regering heb kunnen lezen, is er op geen enkele manier waar dan ook enige budgettaire ruimte vrijgemaakt opdat u zou kunnen onderhandelen onder andere over de bestrijding van kinderarmoede. Ik had bijvoorbeeld verwacht dat deze Vlaamse Regering nu principieel zou beslissen dat er geen Vlaamse kinderbijslag komt, maar dat die middelen zouden worden gebruikt om heel gericht in te zetten om het ViA-akkoord te realiseren en de kinderarmoede tegen 2020 te halveren. We kunnen vandaag nog eens een rondje draaien en we zullen er waarschijnlijk in mei nog eentje draaien na de volgende beslissing van de Vlaamse Regering. Minister, ik heb het al een paar keer gezegd, als ik op die manier coördinerend minister zou zijn van Armoedebestrijding, dan zou ik die bevoegdheid liever teruggeven aan de minister-president. Hier is geen eer mee te halen, integendeel.

Minister, u hebt in uw eerste voortgangsrapport gezegd dat nog maar veertien acties als afgerond kunnen worden beschouwd. Over welke veertien acties gaat het? Wat betreft de

andere actiepunten moet er een tandje worden bij gestoken. Aan welke tandjes denkt u dan? Hoe komt het dat de lang aangekondigde actiefiches nog steeds niet bij u zijn ingediend? Waarom zijn er nog bilaterales nodig? Zijn uw collega's nog altijd niet overtuigd van de ernst van de situatie? Hoeveel barometers en armoedecijfers moeten we nog hebben om deze Vlaamse Regering een geweten te schoppen? U trok terecht aan de alarmbel wat betreft de kinderarmoede tegen 2020. De armoede neemt dag na dag toe. Met de demografische vooruitzichten die de Studiedienst van de Vlaamse Regering geprojecteerd heeft en die vooral in de grote steden tot een vergroening en tot meer geboortes zal leiden, weten we dat er steeds meer kinderen in kansarme gezinnen zullen worden geboren in de steden. Welk plan van aanpak hebt u? Wanneer komt er eindelijk een 'sense of urgency'?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, ik ben het roerend eens met mevrouw Vogels, in die zin dat er heel veel plannen zijn, intenties, overleg. Er is een aankondiging en af en toe een signaal vanuit de politiek dat de armoedeproblematiek als ernstig wordt beschouwd, maar het doet me een beetje denken aan de gelijkemanspolitiek die wordt gevoerd sedert lange tijd en die ook niet altijd de verhoopte resultaten oplevert. Het is een nobel idee om iemand in een regering aan te duiden voor de aanpak van een probleem als armoede of gelijke kansen. Als die coördinator niet door iedereen even ernstig wordt genomen, stel ik me de vraag of het zo verder kan.

In Vlaanderen leven 140.000 kinderen, en daarmee bedoel ik jonge mensen van 0 tot 17 jaar, met een verhoogd armoederisico. Dat betekent dat ze leven in een gezin met een inkomen van maximaal 1013 euro per maand in het geval van alleenstaande ouders of 2128 euro per maand in het geval van een gezin met twee kinderen. Het risico is het grootst bij niet-Europese allochtonen en eenoudergezinnen, zoals de heer Sabbe daarnet al aantoonde.

De kansarmoede komt het vaakst voor in de steden, in de centrumsteden Gent en Antwerpen. Ik vermeld daarbij ook Brussel. Uit prognoses van de Studiedienst van de Vlaamse Regering blijkt dat de bevolking in Vlaanderen tegen 2030 met 7 procent zal toenemen. Die groei zal zich vooral voordoen in Antwerpen en Gent, precies waar men al sterk af te rekenen heeft met armoede en met kinderarmoede. We riskeren dus nog meer kansarme kinderen.

Het beleid, dat nu achter de feiten aanholt, moet niet een tandje bij steken, maar heel veel tandjes. Het zal een stevige versnelling moeten zijn, anders haalt men het Pact 2020 niet. Dat zegt dat niemand nog een inkomen mag hebben onder de Europese armoedegrens. En eigenlijk is die al niet erg hoog, laten we eerlijk zijn.

Het VAPA werd goedgekeurd en is een gecoördineerd plan, dat concrete acties verlangt. Maar, zoals de collega's zeggen, die acties zijn nog niet echt duidelijk.

Op 24 maart zou u een rondetafelconferentie organiseren, heb ik gezien in de berichtgeving half maart, om de problematiek met specialisten te bespreken. Dat moet uitmonden in een reeks acties, waarbij de ministers Vandeurzen, Bourgeois, Van den Bossche, Smet en Muylers worden betrokken.

Er was sprake van een actieplan om kinderarmoede van 0 tot 3 jaar te bestrijden. Eerlijk gezegd, ik vind dat te beperkt. Ik wil u niet overladen met alle zonden en problemen. Ik weet dat men ergens moet beginnen, maar de armoede is groter. Ik wil voor de 0- tot 3-jarigen ook een plan. Ik vind dat voorschoolse kinderopvang toegankelijk moet zijn. Dat blijkt nu gigantisch moeilijk. Maar ook op het vlak van onderwijs stellen zich uitdagingen. Ook daaraan moet worden gewerkt.

Minister, hebt u ondertussen een nieuw zicht op de dieperliggende oorzaken van armoede in Vlaanderen? Welke concrete acties zijn er precies afgesproken en met welk tijdsplan? Welke acties wilt u nemen samen met minister Muylers om de mensen aan het werk te krijgen en te houden?

Hebt u al overleg gepleegd met de minister van Onderwijs, Pascal Smet? Daar wringt een en ander. De evaluatie van het GOK-decreet (gelijke onderwijskansen) wordt allang vooropgesteld en dat wordt altijd maar vooruitgeschoven. Hetzelfde geldt voor de evaluatie van de maximumfactuur. Die beperkt de mogelijkheden tot het organiseren van uitstappen en activiteiten in het onderwijs. Daarvan is iedereen een beetje de dupe. Maar de maximumfactuur is nog altijd geen toereikende oplossing voor de kosten gerelateerd aan onderwijs. De kostenbeheersing in het onderwijs moet worden besproken met de minister van Onderwijs, net als de gelijke onderwijskansen. Hebt u daarover overleg gepleegd? Zo ja, met welk resultaat? We blijven allang op onze honger.

De lokale besturen en de OCMW-besturen van de centrumsteden zouden u bepaalde adviezen en ervaringen kunnen overbrengen. Hebt u al met hen gepraat? Zo ja, met welk resultaat?

Niet minder belangrijk, maar misschien moeilijk momenteel, is de vraag naar overleg met het federale niveau. Als het gaat over sociale zekerheid, fiscaliteit of een arbeidsmarktbeleid dat globaal knelpunten wegwerkt, moet u op het federale niveau zijn.

Ik geef u een voorbeeld van een probleem dat u ook zou mogen aankaarten, zeker als vrouwelijke minister van armoedebestrijding. De meeste gescheiden alleenstaande moeders worden vroeg of laat geconfronteerd met armoede. Heel vaak is dat omdat ze hun alimentatie niet krijgen uitbetaald. Een alleenstaande moeder met een loon dat net 1000 euro bedraagt of meer krijgt van het Alimentatiefonds geen voorschot op de achterstallige of onbetaalde alimentatie. Wie durft te beweren dat iemand die kinderen heeft, met 1000 euro per maand moet rondkomen? Toch kunnen zij geen voorschot krijgen. (*Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

Die cijfers zijn nog altijd vreselijk laag. Mevrouw Dillen, het zal me plezieren straks van u te vernemen hoeveel het precies is. Er zijn in elk geval veel problemen die op verschillende niveaus moeten worden aangekaart.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Brusseel, ik zal u de cijfers morgen bezorgen. De cijfers zijn veel te laag, maar u moet wel de correcte cijfers hanteren. Er is een begrenzing van het onderhoudsgeld naar boven, maar dat is een ander verhaal.

Minister, twee weken geleden hebt u het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding voorgesteld, samen met de eerste Vlaamse Armoedemonitor. Deze Vlaamse Armoedemonitor zou ons recente en betrouwbare cijfers moeten geven over de armoede in alle beleidsdomeinen. De armoedecijfers zijn zorgwekkend. Vooral de cijfers over kinderarmoede zijn bijzonder alarmerend. Ook het armoederisicopercentage in Vlaanderen is hoog, meer bepaald 12 procent.

Al jaren zijn er actieplannen en wordt er aandacht besteed aan de armoedeproblematiek. Vorig jaar werd dit extra onder de aandacht gebracht naar aanleiding van het Europees jaar, maar er verandert op het terrein bijna niets, integendeel, het wordt steeds erger. Er is te weinig coördinatie en er zijn te veel verschillende projecten die vaak te versnipperd werken en niet of weinig op elkaar zijn afgesteld. In uw 194 actiepunten hebt u veel overleg, studies, evaluaties enzovoort aangekondigd, maar concrete maatregelen die de situatie op het terrein wijzigen, vinden we niet terug.

Minister, iedereen is het erover eens dat er dringend nood is aan een bijsturing van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. De cijfers over kinderarmoede zijn alarmerend. Er is dringend nood aan bijsturing van het armoedebeleid. Wat gaat u doen? Hebt u al initiatieven genomen om het armoedebeleid grondig bij te sturen en vooral op een meer gestructureerde wijze de armoedebestrijding op het terrein te organiseren?

In uw perstekst van twee weken geleden lees ik dat u dit probleem onder de aandacht wilt brengen van uw collega's. U zegt dat er op relatief korte termijn maatregelen komen die

uitmonden in een reeks acties die het probleem bij de wortel aanpakken. U hebt volledig gelijk, niemand zal het tegenovergestelde zeggen, maar wat houdt dat in? U verwijst naar de ministers Vandeurzen, Bourgeois, Van den Bossche, Smet en Muyters. Maar wat gaat er op het terrein gebeuren?

Minister, ik citeer uit uw perstekst: “Zo goed als alle acties zijn opgestart of krijgen een kick-off in het voorjaar 2011”. Ik krijg graag toelichting bij die kick-off. U zegt dat dit te weinig is, dus moet er dit jaar een versnelde uitvoering komen. Wat zijn hiervan de oorzaken? Komen er verhoogde inspanningen om ervoor te zorgen dat een versnelde uitvoering van het Vlaams Actieplan niet alleen op papier, maar ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd? U schrijft in uw tekst dat er veertien acties zijn afgerond. Graag een toelichting daarover.

U bent coördinerend minister en geregeld wordt in deze commissie en in de plenaire vergadering een pleidooi gehouden dat u alle collega-ministers meer moet aanzetten tot inspanningen. In uw persmededeling roept u uw collega's van de Vlaamse Regering op om aandacht te hebben voor dit probleem. Dergelijke oproep volstaat echter niet. Hoe gaat u ervoor zorgen dat dit in praktijk concreet wordt verwezenlijkt? Wat zijn de prioriteiten?

De persmededeling waarin u een en ander samenvat, is heel uitvoerig. Voor ons is dat handig. U formuleert engagementen die dit jaar zullen worden genomen. De opsomming overtuigt me niet echt dat hierdoor het armoedeprobleem aan de wortel zal worden aangepakt. Als we hier de verschillende beleidsdomeinen bekijken die worden opgesomd, zijn dat zaken waar inspanningen gebeuren op het terrein. Meer plaatsen in de kinderopvang is wel belangrijk, maar op zich lost dat het probleem van de kinderarmoede niet op. Welke verschillende engagementen hebben de andere ministers geformuleerd? Doet u het nodige in de ministerraad om uw collega-ministers aan de mouw te trekken met de vraag wat ze al hebben gedaan?

Het armoederisicopercentage in Vlaanderen is hoog. Hier wordt te weinig aandacht aan besteed in het Vlaams actieplan en dient het beleid te worden bijgestuurd. Plant u voor 2011 bijzondere initiatieven en acties om aan dit toenemende risico ook extra aandacht te besteden?

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, collega's, het Europees jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting ligt al enkele maanden achter ons, maar het armoedeprobleem blijft ondertussen wel bestaan. Er wordt veel aandacht aan gegeven, zowel in het regeerakkoord als in beleidsnota's en beleidsbrieven. De recente cijfers van de voortgang van ViA werden gepubliceerd. Dat is een goede zaak. In het begin van de legislatuur hebben we gezegd dat we al genoeg studies hebben en dat het tijd is voor actie. We moeten de daad bij het woord voegen. Anderzijds hebben we bij het begin van de legislatuur ook gezegd dat we aan monitoring moeten doen. We moeten de voortgang kunnen meten, we moeten streefcijfers vooropzetten. Dit is een eerste fase die wat meer tijd in beslag neemt.

De bevolkingsprojecties van de Studiedienst van de Vlaamse Regering voorspellen een groei van de Vlaamse bevolking van 7 procent, met de sterkste groei op plaatsen waar het aantal geboortes in kansarme gezinnen het hoogst is.

De eerste Vlaamse armoedemonitoring is een nieuw instrument. Dat was een actiepunt in het Vlaams actieplan, waarmee op basis van een uitgebreide reeks indicatoren de armoede in Vlaanderen kan worden gemeten in al haar aspecten, en ook de evolutie van de armoede op een gedetailleerde manier kan worden gevolgd, omdat armoede zich vaak verdoet in doelgroepen enzovoort.

De armoede daalt niet. In Vlaanderen leven nog steeds 730.000 mensen onder de armoedegrens. Die cijfers wijzen op een penibele situatie voor bepaalde bevolkingsgroepen.

Die zijn hier al aangekaart. Het gaat over alleenstaande ouders, gezinnen met kinderen waar niemand werkt. Ouderen mogen we zeker niet vergeten. En gezinnen van allochtone afkomst, komende van buiten de EU, maken het meeste kans om in armoede – en in generatiearmoede – terecht te komen.

De cijfers van Kind en Gezin tonen aan dat het aantal geboorten in kansarme gezinnen verontrustend stijgt. Mevrouw Vogels verwees er ook naar. Een aanpak toegespitst op deze doelgroepen – naast een algemeen armoedebestrijdingsbeleid – is echt noodzakelijk om deze evolutie om te keren.

Enkele weken geleden organiseerde u de rondetafel over kinderarmoede. Dat initiatief moet leiden tot de opmaak van een actieplan kinderarmoede. Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding bevat meer dan 190 maatregelen en actiepunten.

Mensen in armoede en de organisaties uit het middenveld verwachten duidelijke en concrete actiefiches, een sluitende timing en de middelen om de aangegane verbintenissen ook daadwerkelijk te realiseren. De SERV maakte daarover dezelfde opmerking. Dit is niet enkel een opmerking aan uw adres, maar vooral aan dat van de voltallige Vlaamse Regering.

Vlaanderen kiest uitdrukkelijk voor een multidimensionaal beleid, gericht op inclusie, preventie, participatie en empowerment. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook de juiste aanpak is. Armoede moet op vele terreinen tegelijk worden bestreden. Alle ministers en andere beleidsverantwoordelijken moeten worden geresponsabiliseerd. Dat was ook de doelstelling van het Belgische voorzitterschap: iedereen responsabiliseren zodat er een sterk sociaal beleid wordt gevoerd dat Vlaanderen een van de betere leerlingen van de Europese klas maakt. Dat is een doel van het Pact 2020.

Om armoede terug te dringen, moeten we op diverse terreinen inspanningen leveren, met oog voor structurele verbeteringen die zich op lange termijn doen gevoelen. Dat vereist overleg, coördinatie en helaas ook veel tijd. Mensen in armoede hebben natuurlijk niet direct een boodschap aan die langetermijnvisie. Zo'n langetermijnaanpak mag niet voor uitstel zorgen. Na twee jaar verwachten we duidelijkheid over de engagementen van deze regering, aansluitend bij het voortgangsrapport. De tijd van plannen en intenties is voorbij, nu moet de uitvoering van de maatregelen op kruissnelheid komen.

U deed een oproep naar de leden van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement om de volgende maanden de grootste aandacht op te brengen voor dit probleem en samen werk te maken van een pakket maatregelen. Ik heb daar twee vragen bij. In uw beleidsnota stelt u duidelijk dat elke minister zijn verantwoordelijkheid moet opnemen en daartoe ook de nodige middelen moet vrijmaken. Ik hoop dat standpunt in de actiefiches terug te vinden. Elke minister moet structurele keuzes maken. Ik zeg het vaak: de overtuigden proberen de overtuigden te overtuigen. Ik denk dat we voor een kruisbestuiving moeten zorgen. We moeten onze collega's in de andere commissies ervan overtuigen om ook daar de juiste prioritaire keuzes te maken.

Een tweede punt betreft de streefcijfers in het Pact 2020. Ik verwacht tussentijdse streefcijfers. Ik wil een streefcijfer voor 2014, halverwege tussen 2009 en 2020. Ik wil immers vermijden dat we de inspanningen gewoon overhevelen naar de volgende legislatuur. Dat kan immers niet.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, minister, collega's, ik deel de mening dat meten weten is. Het is belangrijk een goede nulmeting te doen, zodat we achteraf goed kunnen nagaan hoe armoede evolueert. Ik ben er ook van overtuigd dat diegenen die lokale bevoegdheden hebben – burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden – heel goed weten dat armoede diepe wortels in onze samenleving heeft. Vaak wordt in rapporten aandacht gevraagd voor de steden Antwerpen, Gent en Brussel. Ik vraag echter ook aandacht voor armoede in de

buitengebieden. In de voormalige mijnregio in Limburg wonen 200.000 mensen. Dat zijn er evenveel als in een stad, hoewel die mensen over vijf gemeenten zijn verspreid. Het probleem is er identiek als dat in de steden. In andere streken is dat ook het geval: de problemen zijn bijvoorbeeld even schrijnend in de streek rond Menen. In een gemeente zoals de mijne moeten we de middelen met kleine beetjes bijeenrapen. Het gaat over enkele duizenden euro's. In de steden kan men vaak enorme bedragen aanwenden. Mijn schepencollege heeft drie weken geleden drie projecten ter waarde van 10.000 euro besproken. Om dat geld bijeen te krijgen, moeten we projecten indienen bij de provincie, de Vlaamse overheid en de Koning Boudewijnstichting. Wij hebben niet veel middelen om kansarmoede aan te pakken. Ik wil dat onder de aandacht brengen. Vroeger waren er fondsen zoals SIF en SIF+. Een collega pleit ervoor om extra middelen aan te wenden voor de bestrijding van kansarmoede. Als we de strijd echt willen aangaan, is dat cruciaal.

Vandaag wordt er gekozen voor de 0- tot 3-jarigen. Op die manier beperken we ons op structureel vlak tot kinderopvang en de consultaties bij Kind en Gezin. Dat is belangrijk, maar ik wil toch aangeven dat onderwijs erg belangrijk is. In de plenaire vergadering hebben we over de zwarte scholen gediscussieerd. Ik legde toen een verband met kansarmoede: het gaat er niet om of het witte of zwarte scholen zijn, maar wel of er in die scholen kinderen met kansarmoede zijn ingeschreven. Kinderarmoede moet dus ook focussen op kinderen die lagere school lopen. Ik wil de minister dus vragen om armoede in het buitengebied als extra aandachtspunt te selecteren, want dat probleem vereist een andere aanpak. Een tweede aandachtspunt is de uitbreiding van de doelgroep, minstens met kinderen die lagere school lopen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister, collega's, ik wil vooral de collega's bedanken die hier de discussie over het voortgangsrapport en de monitor hebben geagendeerd. Mevrouw Franssen wil ik bedanken omdat zij mijn bekommernissen al heeft uitgesproken, en ze deed dat beter dan ikzelf zou kunnen.

Mijn collega's leggen u deze vragen voor omdat u de coördinerende minister bent. Wellicht had u deze vragen verwacht, want u hebt de regering al gevraagd een Vlaamse Armoedemonitor uit te werken. Vandaag en de volgende jaren zal u daarover vragen krijgen, en dat is terecht. Dankzij de minister en de Vlaamse Regering krijgen we duidelijke cijfers, en dat is essentieel om een efficiënt beleid uit te werken.

Minister, u wist ook dat het eerste voortgangsrapport niet zo positief zou zijn. Ik ben zeer benieuwd naar uw reactie op de cijfers. We komen van een zware economische crisis die vorig jaar en de jaren voordien heel veel tewerkstellingsplaatsen heeft gekost en fabrieken heeft doen sluiten. We weten ook allemaal dat de regering zelf met budgettaire beperkingen zit. Gezien de zeer beperkte middelen en de zeer slechte tijden, konden we spijtig genoeg eigenlijk geen ander rapport verwachten. Dat neemt echter niet weg dat er bedenkingen en bezwaren zijn en dat de inspanningen voor de toekomst moeten worden verhoogd.

Mevrouw Vogels, u weet ook dat we met beperkte middelen werken. Mevrouw Franssen heeft ook gezegd dat het terecht is dat we vandaag de globale cijfers bespreken. Maar collega's, dit is een Armoedemonitor voor Vlaanderen en de armoedeaanpak is niet alleen de verantwoordelijkheid van minister Lieten, maar van alle ministers. Ik ben blij met de globale vragen die de collega's hier vandaag hebben gesteld, maar ik hoop echt en reken er ook op dat zij ook naar de andere ministers zullen gaan om ook hen op het matje te roepen.

De heer Sabbe heeft vandaag de aandacht gevestigd op de tewerkstellingsproblematiek en de kansarmoede. Die vraag gaat eigenlijk over de werk-welzijnstrajecten die werden uitgewerkt door minister Muyters. Mijnheer Sabbe, u hebt ervoor gekozen om dit aan bod te laten komen bij mevrouw Lieten, maar ik hoop dat u dit ook zult doen bij minister Muyters.

Tewerkstelling is namelijk een belangrijke buffer tegen armoede, maar jammer genoeg is het geen garantie tegen armoede, zoals blijkt uit de cijfers die u hebt gegeven.

Ik denk dus dat we de problematiek rond armoede moeten uitbreiden naar onderwijs, wonen, voor- en naschoolse kinderopvang, enzovoort. Ik denk dat er vandaag een belangrijk startschot werd gegeven en ik reken op mijn collega's om dit verder te zetten.

Ik meen mij te herinneren dat er in het werkgelegenheids- en investeringplan (WIP) aanvankelijk een 500-tal werk-welzijnstrajecten waren aangekondigd voor dit jaar. Minister, in welke mate bent u daar in detail van op de hoogte? Ik weet dat de opstart van die trajecten wat vertraging heeft opgelopen. We verwachten ook een structurele verankering van die trajecten. Armoede is namelijk een probleem van alle tijden. Dat probleem heeft momenteel een omvang die niet normaal is en ik hoop dat we die zeer binnenkort onder controle zullen krijgen. Maar we zullen inderdaad altijd nood hebben aan die werk-welzijnstrajecten. Tegen wanneer verwacht u daar een evaluatie van zodat we kunnen werken aan een structurele verankering?

Een paar collega's hebben de aandacht gevestigd op de grootstedelijke problematiek, een andere collega op de problematiek buiten de steden. Ik denk dat we geen appels met peren moeten vergelijken. Problemen zijn er overal. De armoedeproblematiek moet in de grootsteden, maar ook in de gemeenten en buitengebieden, worden aangepakt. In steden gaat het dan misschien wel om honderdduizenden euro's en in gemeenten om wat minder, maar het aantal mensen dat in steden risico loopt, is dan ook veel groter. Het moet een en-verhaal zijn. De grootsteden vragen extra aandacht, maar we mogen de mensen uit kleine gemeenten niet vergeten.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik zou eerst een aantal zaken duidelijk willen stellen.

De Vlaamse Regering heeft gekozen voor een inclusief en geïntegreerd traject voor het armoedebeleid. Dat is een duidelijke beleidskeuze. Mevrouw Franssen heeft daar al naar verwezen. Dit wil zeggen dat armoedebestrijding voor ons iets is dat in elk beleidsdomein integraal moet worden aangepakt en dat het integraal deel moet uitmaken van de beleidskeuzes die men maakt in onderwijs, wonen en welzijn en ook in de budgetten die men in die domeinen vrijmaakt om die beleidskeuzes ten uitvoer te brengen.

Dat is een heel bewuste keuze, waarover ik van mening verschil met mevrouw Vogels. Zij blijft telkens aandringen op specifieke enveloppes en budgetten. Wij kiezen niet voor een paternalistisch armoedebeleid met een bepaalde doelgroep, maar voor een geïntegreerd armoedebeleid. Een Engelse boutade luidt: "Services for the poor, often poor services". Wij willen op een geïntegreerde manier werken. Mevrouw Vogels, ik ben niet op zoek naar een groot budget bij mij, maar naar collega's die in hun eigen beleidsplan duidelijke keuzes maken en daar ook budgetten voor vrijmaken. Dat is de doelstelling die we met z'n allen proberen te realiseren.

We willen dat op een gestructureerde manier doen. Ik ben het niet eens met mevrouw Dillen die stelt dat er geen gestructureerde aanpak is. Die is er namelijk wel. We proberen die gestructureerde aanpak ook te laten doorsijpelen in de cultuur van deze administraties, kabinetten en van het beleid. Daarin boeken we wel degelijk vooruitgang. Zo hebben we een geïntegreerde aanpak van cijfers en een geïntegreerde monitor. We hebben het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgemaakt – en daar hebben we veel tijd aan besteed – in overleg met de verenigingen waar armen het woord nemen. Die verenigingen worden nu meer en meer door elk kabinet en elke minister als een volwaardige gesprekspartner gezien. Daar ben ik heel blij om, omdat dat structureel nog veel meer effect zal hebben dan gelijk wie van ons die regelmatig de vinger op de wonde legt. Als zij dat doen en daarbij hun kennis van het werkveld aanbrengen, houden ze iedere dag een spiegel voor. Dat helpt om de cultuur overal te veranderen en leidt ertoe dat de juiste beleidskeuzes worden gemaakt.

Steeds meer administraties en agentschappen werken met ervaringsdeskundigen. Ook dat is een fantastische structurele vooruitgang. Daardoor zijn die ervaringsdeskundigen namelijk ook actief in de beleidsvelden en voeren ze permanent discussie met de collega's van de administraties en agentschappen van wonen, welzijn of huisvesting, vanuit hun eigen ervaringen en die van het netwerk.

We hebben in alle beheers- en managementovereenkomsten van alle agentschappen structureel de doelstelling verwerkt dat men aan armoede moet werken en dat armoede niet enkel iets is voor de administratie van Welzijn of voor de minister van Armoede, maar voor iedereen. Het vergt wat tijd vooraleer iedereen mee is met die structurele aanpak, maar ik ben ervan overtuigd dat dit sterk zal inwerken op de cultuur. Dat zie je nu al, in die zin dat er veel vaker een beroep wordt gedaan op ervaringsdeskundigen en op de verenigingen waar armen het woord nemen. We zullen de volgende maand moeten bekijken hoe we de ondersteuning van het netwerk beter moet aanpakken, zodat zij beter kunnen inspelen op de vragen die hen worden gesteld.

Mevrouw Vogels, u zegt dat het VAPA helemaal niet wordt gesteund. Ik ben het daar absoluut niet mee eens. Ik zal u iets voorlezen uit een publicatie van de verenigingen waar armen het woord nemen: "Vooreerst dient opgemerkt te worden dat er een grote eensgezindheid is op het werkveld en dat het VAPA een goed en degelijk kader biedt om tot een echte Vlaamse armoedebestrijding te komen". Ik begrijp de frustratie dat het niet snel genoeg gaat. Ik apprecieer dat jullie telkens de zweep boven halen om de sense of urgency te creëren. Dat is uiteindelijk ook wat ik op mijn beurt doe in de Vlaamse Regering: trekken en sleuren en de sense of urgency creëren. Ik zal dat blijven doen. Ik heb – misschien iets meer dan sommigen van jullie - vertrouwen in mijn collega's van de Vlaamse Regering en ik geloof ook in de maakbaarheid van de samenleving.

Verder wil ik ingaan op de vragen die door de heer Sabbe werden gesteld.

Uiteraard hebben wij de cijfers uit de Vlaamse Armoedemonitor bekeken en hebben we zeker en vast publiekelijk en in de persmededeling gezegd hoe we die evalueren en wat we vooraan plaatsen. Ik heb heel uitdrukkelijk gezegd dat de cijfers bij gezinnen met kinderen het meest verontrusten.

Ik wil meteen zeggen dat spreken over cijfers over armoede heel moeilijk is. Cijfers zeggen niet alles en kunnen nooit aangeven dat een bepaalde armoede belangrijker is dan een andere. Ik ben het ook eens met mevrouw Franssen, die zegt dat we de senioren niet mogen vergeten. Er staan heel wat maatregelen in het Vlaams actieplan omtrent seniorenarmoede. Naar aanleiding van deze cijfers viel ons allemaal op dat de cijfers van kinderarmoede de slechte richting uitgaan. We kunnen die heel duidelijk toewijzen aan enerzijds gezinnen met kinderen waar geen van de ouders werkt en anderzijds aan eenoudergezinnen waarbij het voor die ouder niet gemakkelijk is om zowel de zorgtaken als het inkomen te realiseren. Het gaat heel specifiek ook heel duidelijk over gezinnen in steden waar de moeder allochtoon is.

Naar aanleiding van de cijfers die zijn gepubliceerd, is in het parlement gedebatteerd over de inschatting van de nataliteit en hoe de Vlaamse bevolking zal groeien. Daarbovenop wordt de sense of urgency op basis van die cijfers nog versterkt omdat we goed merken dat onze bevolkingsaantallen gaan groeien en dat we tegen 2017 pakweg 25.000 meer peuters zullen hebben. Vermoedelijk zal er juist een concentratie van armoede zijn in die gezinnen waar veel kinderen geboren worden. Dat zijn dikwijls gezinnen waar minstens de moeder een allochtone afkomst heeft. Dat geeft aan dat de sense of urgency daar groot is. In die zin evalueer ik de cijfers en geef ik aan dat ik samen met mijn collega's van de Vlaamse Regering de prioriteit wil leggen bij gezinnen en kinderen in armoede.

U vraagt wat de samenwerking met de minister van Werk is. Uiteraard is werk heel belangrijk en is het verhogen van de werkzaamheidsgraad ook heel belangrijk. Ik wil hierbij toch een kanttekening maken. We hebben ook gezien dat in tijden waarbij de

werkzaamheidsgraad stijgt, we een goede economische conjunctuur hebben en er meer tewerkstellingsplaatsen worden gecreëerd, paradoxaal genoeg de armoedecijfers niet dalen. Werk is belangrijk, maar we mogen de oplossing niet alleen van werk verwachten. Armoede is een complexiteit, een netwerk van achterstellingen, achterstelling op werk maar ook achterstelling op huisvesting, achterstelling op onderwijs, achterstelling op welzijn en maatschappelijke uitsluiting. Ik wil duidelijk zeggen dat ik absoluut voorstander ben om te werken aan werk, maar ik ben er geen voorstander van om te zeggen dat daarmee alles zal zijn opgelost. Dat zal niet zo zijn.

We hebben in dat verband zeker overleg met minister Muylers. Wij verwachten heel veel van de werkervaringstrajecten. We hebben juist de link proberen te maken tussen welzijn en de arbeidsmarkt, waarbij we proberen op maat en gericht in een samenwerking tussen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) een nieuwe methodiek te ontwikkelen waarbij mensen die nu moeilijk aan de bak komen in de arbeidsmarkt omdat ze een complexe achterstellingsproblematiek hebben, vanuit een zeer specifieke benadering gecoacht en begeleid worden om hen toch naar de arbeidsmarkt te leiden. In 2010 en 2011 is door de minister van Werk in middelen voorzien om een vierhonderdtal van deze intensieve begeleidingstrajecten op te starten als experiment met de bedoeling dat er na het experiment een systematische samenwerking kan worden uitgebouwd in heel Vlaanderen tussen de VDAB en de verschillende OCMW's die deze mensen kennen en hen willen begeleiden en coachen naar werk.

Voor wie nog de eerste moeilijke stappen in zo'n activeringstraject moet zetten, werken we echt over de beleidsdomeinen heen in een nieuw kader van arbeidszorg. In de verschillende commissies is al door minister Muylers en minister Vandeurzen toelichting gegeven over hoe zo'n traject wordt aangepakt. Dat vergt een engagement van de mensen in armoede zelf, van ondernemingen in het begeleiden, coachen en opleiden, van managers in de ondernemingen om te weten hoe ze deze mensen maximaal kunnen begeleiden, en zeker en vast van de directe leidinggevendenden op de werkvloer. Dat zijn de ploegbazen of degenen die rechtstreeks persoonlijk leiding en toezicht uitoefenen op deze mensen. Die hebben echt inzicht nodig en moeten gecoacht en begeleid worden in hoe ze daarmee moeten omgaan en hoe ze die complexe problematiek verder kunnen begeleiden.

Hoe evalueren we die cijfers verder? De armoedecijfers onderstrepen heel duidelijk het belang van de uitvoering van alle maatregelen die in het Vlaams actieplan staan, maar ook dat we bovenop de maatregelen van het actieplan, nog meer de focus moeten leggen op kinderarmoede. Het Vlaams actieplan bevat 194 maatregelen die allemaal moeten worden uitgevoerd, maar de cijfers geven aan dat we een extra focus moeten leggen op kinderarmoede. Het is ook in die redenering dat we de ViA-rondetafel kinderarmoede hebben georganiseerd enkele weken geleden waarbij veel mensen uit het werkveld, academici maar ook welzijnswerkers en mensen uit het werkveld van Werk, zijn samengekomen om de best practices naast elkaar te leggen om te kijken hoe we daarmee kunnen omgaan.

Mijnheer Sabbe, dat gaat natuurlijk ook over huisvesting. Als we a zeggen, moeten we ook b zeggen. Ik sluit aan bij de opmerking die mevrouw Claes terecht heeft gemaakt: we zien dat de gezinnen die het hoogste armoederisico hebben, vaak gehuisvest zijn in de gemeenten waar er van oudsher veel sociale huisvesting is. Het is heel goed dat die gemeentes veel mogelijkheden ten aanzien van sociale huisvesting hebben, maar dat betekent ook dat ze er dikwijls alleen voor staan om die problematiek aan te pakken. Door die sociale huisvesting trekken ze telkens opnieuw gezinnen met een beperkt inkomen aan. Die dragen weinig bij tot de inkomsten van een gemeente. Dat geeft de gemeente weer een achterstelling om extra middelen vrij te maken om die problematiek aan te pakken. Mijnheer Sabbe, ik hoop dat u en uw partij het woonbeleid van minister Van den Bossche verder zullen steunen in het sociaal objectief van het verder zorgen voor de sociale huisvesting en een verdere spreiding daarvan.

Dat is naar mijn mening een heel belangrijke randvoorwaarde om ook armoede aan te pakken.

Ik wil verder ingaan op een aantal andere opmerkingen en vragen die door verschillende collega's zijn gesteld. Met het eerste voortgangsrapport heb ik geprobeerd om op een eerlijke manier te communiceren. Ons Vlaams actieplan is goedgekeurd in juni omdat we voldoende tijd hebben genomen voor overleg met de verenigingen waarin armen het woord nemen. We hebben er toch voor gekozen om op het einde van het jaar al te starten met de voortgangsrapportering, hoewel daar maar zes maanden tussen zaten. We moeten immers het tempo hoog houden en we moeten de focus van iedereen vasthouden. Ik heb heel eerlijk gecommuniceerd door te zeggen dat ik ontgoocheld was dat er maar veertien maatregelen afgewerkt zijn. Dat is het slechte nieuws.

Ik zal die afgewerkte acties even met u overlopen. Het coördinatiecomité armoedebestrijding is opgericht. In de nieuwe beheersovereenkomsten en in alle beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid alsook de managementovereenkomsten, werd een strategische doelstelling omtrent armoedebestrijding opgenomen. Er is heel wat onderzoekswerk afgerond op basis waarvan het verdere beleid zal worden uitgebouwd. Het was onderzoek naar de situatie van kwetsbare jongvolwassenen, namelijk de overgang van minder- naar meerderjarigheid, en naar de beleving van kinderen in armoede, hoe die zichzelf beleven en hoe ze hun eigen toekomstperspectieven zien. Dat heeft ons heel veel inzichten gegeven, jammer genoeg deprimerende inzichten. Er was ook onderzoek naar de toegang tot jeugdinformatie voor jongeren die moeilijker toegang hebben tot bestaande kanalen en naar de uithuiszettingen.

Er is een duidelijke voorrangregeling afgesproken voor gezinnen in armoede in de kinderopvang. Dat zal verder worden geïmplementeerd in de decreten. Er werd een groeipad in de lokale diensteneconomie en de sociale werkplaatsen vooropgesteld. Ik wil als verzachtende omstandigheid voor iedereen, aangeven dat dat gebeurde ondanks het feit dat geen van de collega's budgetverhogingen heeft gekregen. Integendeel, iedereen heeft binnen zijn eigen budgetten in het jaar 2010 en 2011 moeten proberen te prioriteren waar het mogelijk was.

Leerkrachten en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) zijn beter geïnformeerd over armoede. Het 'serious game' 'Poverty is not a game' werd in alle scholen verspreid terwijl op de conferentie over eerstelijnsgezondheidszorg, de problematiek van toegankelijkheid van eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod kwam. Daaruit werden ook beleidsadviezen gedistilleerd. Er zijn bijkomende steunpunten voor de huurdersorganisaties gekomen. Er kwamen maatregelen tegen de afsluiting van de budgetmeter in de winter, waarover er een gecoördineerde actie is geweest samen met de lokale besturen. Er is ook voor gefailleerden en boeren in moeilijkheden een betere begeleiding opgebouwd. Het Steunpunt Vakantieparticipatie heeft zijn werking uitgebreid.

Dat zijn de veertien maatregelen die afgerond zijn. Ik heb die gezet bij het slechte nieuws omdat ik veertien te beperkt vond. Het goede nieuws is dat alle andere maatregelen ondertussen lopen.

Daarover heb ik inderdaad, collega's, met de andere ministers in de regering afgesproken op 25 maart dat we samen in dialoog treden om te kijken waar de knelpunten zitten bij de verdere uitvoering van bepaalde maatregelen. Misschien zijn er budgettaire of organisatorische problemen. Die bilaterale gesprekken lopen nu. Op basis daarvan ga ik terug naar de ministerraad in mei met een rapportering. Dan zullen we bespreken hoe we effectief nog verder kunnen versnellen.

Daarnaast, en ik herhaal, is het zo dat kinderarmoede ons nog meer met de neus op de feiten drukt. In de dialoog die we nu voeren, kijken we ook welke maatregelen we nog bijkomend kunnen uitwerken om die kinderarmoede aan te pakken.

Daarover bestaan misverstanden. Mevrouw Brusseel, u zegt dat de aanpak gericht op kinderen van nul tot drie jaar veel te beperkt is. Uiteraard willen wij ons niet enkel beperken tot kinderen van nul tot drie jaar. U zult in het VAPA heel wat acties zien in verband met de maximumfactuur, de beperking van de kosten voor het secundair onderwijs en naschoolse kinderopvang.

Ondertussen zijn alle academici en welzijnswerkers het eens – dat was tenminste ook wat ik heb gehoord op de rondetafel over kinderarmoede – dat we, als we preventief willen werken, echt moeten kijken wat we bijkomend kunnen doen in de leeftijd van nul tot drie jaar. Dan kunnen we de achterstelling die men heeft door geboorte nog een beetje bijwerken. Er zijn mooie voorbeelden van projecten in Vlaanderen, die ook goed geëvalueerd worden, waaruit blijkt dat als je de kinderen van nul tot drie jaar en de ouders coacht, je een stuk van de achterstelling die ze al bij de geboorte hebben, toch goed kunt maken. Zo kun je vermijden dat die kinderen in de peuterschool en de kleuterschool meteen starten met een grote achterstand, die enkel verder vergroot in hun schoolcarrière.

Ik ben ervan overtuigd dat dat een beleidsprioriteit moet zijn. We hebben het er dikwijls over, ook in deze commissie, dat je moet focussen en keuzes maken. Naast de 194 maatregelen vind ik echt dat we verder moeten kijken naar de begeleiding van die gezinnen, van die moeders, vaders en kinderen van 0 tot 3 jaar.

De vraag is gesteld welke andere prioriteiten er zijn. We hebben voldoende prioriteiten gekregen. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft zijn prioriteiten naar voren gebracht. Die heb ik met de collega's gedeeld. Ik denk dat iedereen die prioriteiten zo ervaart. Het proefproject armoedetoets is belangrijk omdat het preventief en structureel werkt. Het netwerk vraagt om een versterking en uitbreiding van de wijkgezondheidscentra. De kostenbeheersing in het secundair onderwijs is een prioriteit. De regering boekt ook vooruitgang voor een substantiële automatische huursubsidie. Minister Van den Bossche komt binnenkort met een besluit.

De vrijetijdskaat als instrument om de participatie in cultuur, jeugdverenigingen en sport mogelijk te maken is ook een prioriteit. Er is de uitbreiding met de structurele verankering van de integrale projecten voor werk, waar men zoekt naar een juiste combinatie tussen welzijn en werk. Er moeten meer kwalitatieve en duurzame jobs zijn voor mensen in armoede. Daar zit zeker een verder groeipad bij de sociale economie en de buurtontwikkelingsdiensten.

Uit de barometer blijkt ook heel duidelijk dat er meer aandacht moet zijn voor gekleurde armoede en de specifieke problemen daarbij. Daarvoor zullen we ook andere en nieuwe oplossingen moeten zoeken. In bepaalde steden en gemeenten zijn al heel goede projecten opgestart. Daaruit moeten we leren. We moeten kijken welke we als best practices in Vlaanderen kunnen verspreiden.

De SERV heeft ook prioriteiten naar voren geschoven, die voor een groot deel overeenkomen. Ook hier staat de armoedetoets vooraan. Er is de duurzame begeleiding naar de arbeidsmarkt: geïntegreerde welzijnstrajecten en samenwerking tussen de VDAB, het OCMW en arbeidszorg. Er is de aanpak van de echte werkloosheidsvallen. Mobiliteit en kinderopvang komen daarbij naar voren. De SERV vraagt de netwerkvorming tussen de verschillende hulpverlenende diensten en de automatische toekenning van de rechten.

Er is de valorisatie van het onderzoek. In ons actieplan staat dat we via een kennisplatform de kennis uit de projectervaringen, de kennis bij de lokale besturen, bij academici maar ook bij de verenigingen waar armen het woord nemen willen samenbrengen. Ook willen we de kennis verder verhogen bij alle opleidingsverstrekkers die met mensen in armoede te maken krijgen. Door gebrek aan kennis wordt niet altijd juist gereageerd. Soms worden clichés versterkt in plaats van ze weg te nemen.

Dat zijn ook de prioriteiten die wij als regering meenemen en waar wij naartoe werken.

In verband met de actiefiches van de ministers, zeggen we allemaal dat er goed uitgewerkte zijn, concreet en smart geformuleerd. Maar er zijn er ook waar het nog niet zo is. Ik neem dat allemaal mee in mijn dialoog met de collega's. We zullen er samen aan moeten werken om de actiefiches die nu nog niet concreet zijn, concreter te maken.

Als verzachtende omstandigheid geldt wel dat alle collega's het moeten doen binnen hun bestaande budgetten in 2011. Ik heb er begrip voor dat de collega's daarin prioriteiten stellen en dat niet alles onmiddellijk opgestart raakt. Maar ik ben het met jullie eens dat de fiches die niet oké zijn verder moeten worden uitgewerkt en vooral moeten uitmonden in acties. Voor sommige acties is het nog niet duidelijk hoe ze het best in een stappenplan gezet worden, omdat men nog in de fase zit van verkenning, dialoog en keuzes maken. Dat zal ongetwijfeld bij de collega's verder worden verduidelijkt.

Mevrouw Brusseel, u vroeg naar de dieperliggende oorzaken van armoede. We hebben al heel veel informatie. Er zijn bestaande oorzaken en nieuwe. Onze economie is steeds meer prestatiegericht en kostenefficiënt. Iedereen die niet kostenefficiënt is, wordt weggesaneerd. Dat heeft absoluut een effect. Laagbetaalde jobs of jobs zonder grote financiële meerwaarde zijn er ondertussen overal uit. Dat maakt het voor mensen in armoede, die dikwijls met een complexe achterstellingsproblematiek zitten, niet gemakkelijk om weer in de arbeidsmarkt te integreren. Daarom is de sociale economie belangrijk, met de werk-welzijnstrajecten.

Andere effecten zijn de laaggeschooldheid, die dikwijls van generatie op generatie wordt overgedragen. Daarom zijn de projecten in het onderwijs en in de kinderopvang belangrijk. We merken dat kindjes die worden geboren in een gezin met armoede al een hele achterstand hebben opgelopen als ze drie jaar zijn en die wordt nog heel moeilijk weggewerkt in het bestaande onderwijs. Vandaar ook de noodzaak om te focussen op de leeftijd van nul tot drie jaar.

Uiteraard zijn er ook onze veranderde sociale omstandigheden. We leven niet meer altijd ons hele leven met dezelfde partner. Er zijn veel meer wijzigende sociale relaties en ook veel meer eenoudergezinnen, die een nieuwe vorm van armoede meebrengen. Het zijn mensen die misschien helemaal niet uit generatiearmoede komen, maar door de omstandigheden wel in armoede sukkelen. Die kinderen lopen dan wel weer het risico op een nieuwe vorm van generatiearmoede. Daarom gaat er zeker aandacht naar die eenoudergezinnen.

Migratie blijft ook iets waarvoor we ons moeten organiseren. Het brengt nieuwe vormen van armoede mee. Dat vraagt ook een nieuwe aanpak.

De achterstellingen bij cultuur, onderwijs, participatie en mobiliteit krijgen nieuwe vormen in onze hedendaagse maatschappij. Daar moeten we verder op inzetten. In het VAPA erkennen de verschillende ministers de oorzaken en formuleren acties om die aan te pakken.

Verschillende collega's hebben gezegd dat ik goed moet praten met de ministers van Onderwijs, Welzijn en Wonen. Ik neem uw bezorgdheden zeker mee. Die zitten allemaal mee in het actieplan. De dialoog met de andere ministers gaat verder. Zij hebben die prioriteit ook in hun beleid.

Inzake de lokale besturen en centrumsteden is het zeker zo dat er wordt samengewerkt met de VVSG en dat er via de verschillende beleidsdomeinen ook overleg is met de steden en de gemeenten. Ik ben het eens met degenen die de nadruk leggen op de belangrijke rol die steden en gemeenten vandaag al spelen in de armoedebestrijding. We zullen daar zeker en vast verder aandacht aan moeten geven.

Ik geef bijvoorbeeld aan dat reeds in het jaarplan 2010, dat minister Vandeurzen heeft afgesloten met de VVSG, inzake de ondersteuning van de lokale besturen bij de uitbouw van het lokaal sociaal beleid, ook specifieke initiatieven werden opgenomen om de lokale besturen verder te ondersteunen en te sensibiliseren op het vlak van armoede en armoedebestrijding. Ook de hele samenwerking die door minister Van den Bossche werd

opgezet inzake de budgetmeters, is gebeurd in overleg met de lokale besturen. Tijdens de rondetafel over kinderarmoede hebben we heel veel goede ideeën en initiatieven gekregen vanuit de lokale besturen, want daar groeien vaak mooie experimenten. We moeten uitzoeken hoe we de experimenten die tot een goed resultaat leiden, verder kunnen integreren in de bestaande werking en kunnen uitrollen over Vlaanderen. Nu blijft het door gebrek aan financiering of door de vorm van projectfinanciering, beperkt tot projecten. We moeten echt zoeken hoe we ze structureel kunnen verankeren in de dienstverlening van bijvoorbeeld Kind en Gezin of van ons huisvestingsbeleid.

De federale overheid is zeker en vast ook een belangrijke partner. We hebben een interministeriële conferentie gehad op 21 maart, en daarbij stond armoede centraal. We hebben toen ook heel duidelijk het optrekken van de leeflonen naar voren geschoven als een belangrijke prioriteit. Dat is en blijft een heel belangrijke hefboom. Ik hoop dat we dit allemaal samen via onze partijen, indien we op de ene of de andere manier ooit betrokken geraken bij de federale regeringsonderhandelingen, als een belangrijk aandachtspunt naar voren kunnen schuiven.

Het overleg heeft ook geresulteerd in een werkgroep over armoede waar op een intensieve manier kan worden samengewerkt vanuit de verschillende overheden: federaal, de gewesten en de gemeenschappen.

Ik meen dat ik hiermee alle vragen heb beantwoord. U zult het me wel vertellen als dat niet het geval is.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, collega's, ik wil in de eerste plaats uw uitspraak dat er geen parallel is tussen werken en armoede, onkrachten en tegenspreken. Uit de eigen Vlaamse Armoedemonitor blijkt dat in Vlaanderen 1 op 8 Vlamingen wordt geconfronteerd met het risico. Bij de niet-EU-burgers is dat 46 procent. Voor de gezinnen met kinderen waar niemand werkt, is dat 72 procent. Er is dus duidelijk een correlatie. De oorzaak waarom ze de weg naar de arbeidsmarkt niet vinden, is iets anders en het kan ook zijn dat er geen verbetering optreedt bij het aantrekken van de economie, maar dat betekent niet dat er geen heel groot risico is. 72 procent of 7 op 10, dat is toch een enorme hoeveelheid van die mensen die in de risicogroep zitten.

Het zal effectief wel zo zijn dat als de economie weer aantrekt, zij daar niet noodzakelijk van profiteren. Het is daarom – ik ga hiermee in op wat mevrouw Turan heeft gezegd – dat we dit zeker ook bij minister Muylers zullen aankarten vanuit de invalshoek van de arbeidsmarkt. Ik blijf erbij dat wanneer we naar de bedragen kijken van de armoederisicodrempel, 1013 euro per maand voor alleenstaanden en 2128 voor een gezin met twee volwassenen en twee kinderen, men ziet dat men een aantal van die drempels achter zich kan laten door te werken en ervoor te zorgen dat men uit de armoede geraakt. We zullen altijd moeten zorgen voor een aantal mensen die niet kunnen werken of die niet geschikt zijn voor de arbeidsmarkt, maar ik blijf erbij dat werken gestimuleerd moeten worden op alle niveaus.

Ik ga zelfs verder. Alle maatregelen die vormen van niet-werken stimuleren of ondersteunen, tenzij ze het gevolg zijn van een gezondheidsprobleem of van een beperking waar de persoon zelf niets aan kan doen, mogen in de toekomst niet langer worden gehandhaafd. We moeten het niet-werken zeker ontmoedigen en het werken stimuleren, naast het zorgen voor degenen voor wie we altijd zullen moeten zorgen.

Ik ben een beetje verrast bij wat ik hoor van alle partijen die ook federaal een vinger in de pap hebben. Sp.a zit nu wel niet in de Federale Regering, maar ten tijde van paars zat ze toch tien jaar lang mee aan het stuur en via de Waalse zusterpartij zit ze nog altijd aan het stuur. Ik ben verrast dat we allemaal klaarblijkelijk zien dat er ook een correlatie is met de migratie en met het probleem met de niet-EU-burgers. Ik herhaal dat de Vlaamse Armoedemonitor het heeft over 46 procent van de niet-EU-burgers. Er zijn toch zaken die in het oog springen! Ik denk

aan de wet op de Gezinshereniging, nog altijd tweede graad. Ik vraag me af of we geen initiatieven moeten nemen. Men kan zich wel verstoppen achter het feit dat een aantal materies federaal zijn, maar nadat ik nu anderhalf jaar minister Schauvliege heb lastiggevallen met de accijnzen op benzine die veel hoger zijn dan die op diesel, merk ik dat daar nu eindelijk toch werk van wordt gemaakt en dat de vier milieuministers nu een initiatief lanceren. Ik wil maar zeggen dat we hier ook duidelijk zien dat er werk aan de winkel is. We moeten iets doen als Vlamingen, want het gaat tenslotte toch over het Vlaams grondgebied en het wordt bekostigd met Vlaams geld. We moeten ervoor zorgen dat we voldoende doen en we moeten voldoende aandringen bij de mensen op het federaal niveau om te zorgen dat daar werk van wordt gemaakt.

Ik herhaal dat we allemaal weten uit de cijfers van de VDAB dat het aantal niet-ingevulde vacatures nog steeds stijgt. Ik wil hier nog een punt aan toevoegen. In andere dossiers hebben we gemerkt – dat wordt ook beaamd door UNIZO – dat het vinden van geschikt personeel in de top 3 van de hoofdbezorgdheden van ondernemend Vlaanderen, van de bedrijven, staat. Het gaat om jobs die zouden kunnen zorgen voor het beperken van de armoede.

Minister, ik geloof niet in actieplannen met 194 doelstellingen. Ik heb er ondertussen 25 jaar werk opzitten en ik heb nog nooit een bedrijf gezien waar een actieplan wordt opgesteld met 194 doelstellingen. Dat is niet realistisch, dat is bullshit. Er worden actieplannen gemaakt met 20 of 25 doelstellingen en die kunnen dan nog worden onderverdeeld in kleinere zaken. Om het begrijpelijk te maken en om resultaat te boeken, moeten we in Vlaanderen leren om onze doelstellingen te beperken, want 20 procent doelstellingen zal 80 procent problemen verhelpen. We moeten de statistiek volgen, want het is in alles zo: zo is 20 procent van de klanten ook 80 procent van de omzet en zo meer. Actieplannen met 194 doelstellingen zijn geen realistische actieplannen.

Minister, ik meen dat we – en ik dacht dat dat het motto was van een aantal partijen hier rond de tafel – buiten de lijntjes moeten kleuren. Als het gaat over armoedebestrijding en werk, dan moeten we duidelijk buiten de lijntjes kleuren en proactiever zijn. Als we ze niet krijgen, moeten we onze verantwoordelijkheden opnemen en opeisen. We moeten werkelijk daadkrachtig worden, niet alleen werken met plannen, voorstellen, metingen van plannen en het herwerken van plannen. We moeten met daadkrachtige maatregelen een beleid voeren, niet in een aankondigingspolitiek, maar in een ‘doe het’-politiek.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik wil nog eens duidelijk stellen dat ik niet tegen de geïntegreerde aanpak ben. U doet een beetje alsof u die hebt uitgevonden en het daardoor allemaal lang duurt. Ik meen dat dit parlement in 1996 een maatschappelijke beleidsnota Armoede heeft goedgekeurd waarin de geïntegreerde aanpak naar voren werd geschoven. Toen ik minister was, heb ik die verankerd in een decreet. Tot dan toe was er elk jaar een jaarboek Armoede dat gewoon statisch weergaf wat er was. Ik heb in dat decreet geschreven dat er een Vlaams actieplan diende te komen, met duidelijke acties. In dat decreet zijn ook de ervaringsdeskundigen verankerd, net als de subsidies voor het Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Dit loopt dus al een tijd.

Minister, er zijn twee dingen. Aan de ene kant is er een armoedebeleid, een breed overleg. Aan de andere kant is er een regering die keuzes moet durven te maken om aan armoedebestrijding te doen. U citeert de verenigingen, ik zal dat ook doen. Het samenwerkingsplatform Decenniumdoelen vindt dat in dit voortgangsrapport “de daadkrachtige aanpak van de Vlaamse Regering jammer genoeg is uitgebleven. Duidelijke maatregelen met budget en concrete timing zijn in het lijvige rapport zelden te vinden. Plannen die een voelbare verbetering inhouden voor mensen in armoede, ontbreken.” Duidelijker kan het niet.

Aan mevrouw Turan zou ik toch even willen zeggen dat ik het raar vind dat zij vanuit haar ideologische achtergrond zegt dat er nu eenmaal budgettaire beperkingen zijn. Moeten wij ons daarbij neerleggen?

Mevrouw Turan, uw partij heeft in tijden dat er wel middelen waren, mee belastingverminderingen en jobkortingen goedgekeurd. Het is zaak om vandaag te herverdelen. Toen mevrouw Cantillon kwam spreken naar aanleiding van de armoedebaarometer, die langer bestond dan de Armoedemonitor, heeft ze duidelijk aangetoond dat de Vlaamse Regering de laatste 25 jaar een beleid heeft gevoerd dat een mattheuseffect in het kwadraat heeft. Heel wat belastinggeld zijn teruggevloeid naar de middenklasse.

Ik geef één voorbeeld. De Vlaamse Regering heeft de voorbije twintig jaar enorm geïnvesteerd in het hoger onderwijs, en gedesinvesteerd in het kleuter- en lager onderwijs. Het is onvoldoende te investeren in kinderen van nul tot drie jaar. Minister, u hebt het over proefprojecten met kinderen van nul tot drie jaar, maar het is vijf na twaalf. We hebben geen tijd meer voor proefprojecten. Trouwens, wat heeft het voor zin om kinderen van nul tot drie jaar in een proefproject te stoppen als ze daarna terecht komen in klassen van dertig kleuters? Daar gaat het over, minister: durven keuzes te maken vandaag.

Ik voel een plaatsvervangende schaamte als ik door mijn stad fiets en alle gebouwen zie die door de hogescholen en universiteiten de laatste tien jaar zijn neergepoot. Het zijn de meest moderne gebouwen, terwijl onze kleuters in containerklassen zitten in scholen die nog altijd dezelfde zijn als dertig jaar geleden. Daar gaat het vandaag over.

Als er morgen 25.000 kinderen meer naar school moeten gaan, dan zal het niet volstaan met een paar proefprojecten. Dan zult u het geweer van schouder moeten veranderen. Als u de titel van minister van Armoedebestrijding wilt waarmaken, dan moet u op tafel slaan, en niet praten over proefprojecten hier en 300 werknemers daar. Daarmee komen we er niet. Ik zal dat blijven herhalen omdat ik ervan overtuigd ben dat we een kortzichtig beleid voeren.

Ik heb het ook al gezegd aan de minister-president. Weet u dat er van de kansarme kinderen die vandaag worden geboren, 55 procent zonder enig diploma afstudeert? Het aandeel van de kansarme kinderen wordt steeds groter. Dus het aandeel van jongeren zonder diploma zal in 2020 groter zijn dan vandaag. Als u met dat contingent jongeren uw ViA-plan van kenniseconomie moet realiseren, vergeet het. Investeer in de toekomst, en durf keuzes te maken.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik deel enkele van uw standpunten, maar heb toch ook bedenkingen. Net als mevrouw Vogels wil ik erop wijzen dat de onderzoeken en plannen niet van gisteren zijn. We moeten meten om te weten, maar deze regering gaat daar nogal ver in. Ik hoor minister Smet dat ook vaak zeggen als het gaat over onderwijs en gelijke kansen, alsof er in de vorige eeuw geen onderzoek is geweest.

Al die onderzoeken, studies en daaruit volgende structuren en beheersovereenkomsten nemen heel veel tijd en middelen in beslag. De structuren die op poten zijn gezet en overkoepelend zijn met welzijn, onderwijs enzovoort en andere structuren die daar los van staan, hebben geleid tot een heel complex gegeven. Mensen die behoeftig zijn en worden geconfronteerd met een bepaald probleem weten in onze maatschappij niet altijd waar ze moeten aankloppen. Als ze dan eens aan de juiste deur kunnen aankloppen, worden ze vaak begeleid. Ik zou liever zien dat ze ondersteuning krijgen, die hen na een tijdje in staat stelt geheel zelfredzaam te zijn. Daarvoor moet de armoedebestrijding bestaan uit een keten en niet uit een structuur van mogelijkheden. Die moet bovendien laagdrempelig zijn en niet zoals nu zuilgebonden, want dat is in Vlaanderen nog vaak het geval. En daar heeft niemand baat bij, tenzij de zuilen zelf.

Mijn vertrouwen in de Vlaamse Regering is niet echt groot, helaas. Ik zie ze geld over de balk gooien voor bepaalde prestigieuze projecten. Ik zie dat niet wordt bespaard op het Vlaams

buitenlands beleid, waar men denkt Ban Ki-moon achterna te kunnen gaan. Bij tijden is dat heel grappig, maar als we bedenken dat het over Vlaams belastinggeld gaat, is het heel triestig.

De Vlaamse promotie in de Rand dan. Ik kan tal van kleine voorbeeldjes geven, en vele kleintjes maken een groot, maar er is niet veel geld nodig voor een kleuterklas. Er gaat nog steeds veel geld naar bepaalde zaken en minister Smet is de brave leerling van de klas en wil goed besparen, maar dat maakt ons net het meest ongelukkig. Minister, u hebt het over kostenbeheersing in het onderwijs. U hebt gezegd dat kostenbeheersing op de lijst staat van het secundair onderwijs. Studeren kost geld, dus die centen zullen van ergens moeten komen. Wat zal er met de maximumfactuur gebeuren? Als die nog verder wordt uitgebreid, gaat dat ten koste van alle leerlingen. Ik zou liever een ander systeem zien ontstaan. Daarover kunt u misschien overleggen met minister Smet.

Ik zou ook meer middelen willen vragen voor kleuter- en lager onderwijs, want we kunnen daar de leerachterstand al aanpakken. De schoolachterstand begint vaak in de kleuterklas. Er gaat te weinig aandacht naar elke individuele kleuter. Indien we de problemen daar al zouden kunnen aanpakken, zouden we het probleem van de schooluitval gedeeltelijk kunnen elimineren. De schooluitval zonder diploma spreidt immers het bedje voor een arm leven. We moeten hier preventief op inspelen.

De minister heeft het ook gehad over een van de diepere oorzaken van armoede, namelijk migratie. Ik vraag me af of haar partij er dan ook voorstander van is de migratie te herorganiseren. We zouden eventueel kunnen werken met een systeem van green cards en de migranten die naar hier komen daadwerkelijk kansen kunnen geven om te werken en in hun eigen levensonderhoud te voorzien.

Ik koppel dit aan het vraagstuk van de huwelijksmigratie. Gaan we dan ook de import van gratis huisslaven afschaffen? Wat vindt de partij van de minister daarvan? Die mensen raken nooit uit de armoede. Het zou geen slechte zaak zijn dit punt eens onder ogen te zien. Indien we dit niet doen, zullen de armoedeplannen voor de grootsteden niet helpen.

Tot slot heb ik nog een suggestie in verband met de volgende interministeriële conferentie. We zouden ook de minimumlonen en niet enkel de leeflonen moeten verhogen. We moeten mensen niet afhankelijk van uitkeringen houden. We moeten hen zelfredzaam maken door hen een kans op een goede baan met een goede verloning te bieden.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik wil eerst duidelijk maken dat ik nooit heb beweerd dat deze of vorige Vlaamse regeringen op het vlak van het armoedebeleid niets hebben gedaan. Het klopt dat de budgetten van alle ministers beperkt zijn. Ik zou hier echter een bedenking aan willen koppelen die veeleer in het begrotingsdebat thuishoort.

Ik vraag me namelijk af of de Vlaamse Regering in haar totaliteit alle middelen op de juiste manier besteedt. Indien we alle bestedingen concreet zouden onderzoeken, zouden we misschien vaststellen dat een herschikking binnen bepaalde beleidsdomeinen besparingen in het voordeel van de mensen kan opleveren. Ik heb het dan niet over de beleidsdomeinen Welzijn en Onderwijs. Het belangrijkste blijft in elk geval dat we iets voor de mensen doen. Het is de plicht van de Vlaamse Regering hier in de eerste plaats aan te werken.

Ik beweer niet dat er niets is gebeurd. Ik heb enkel een paar fundamentele bedenkingen bij het antwoord van de minister. Volgens de minister kost een gestructureerde aanpak tijd. Dit gaat niet snel genoeg. Daarover wil ik niet discussiëren. Ik stel vast dat het armoedebeleid niet door de huidige Vlaamse Regering is gestart. Dat bestaat al jaren. Mevrouw Vogels heeft daarnet een korte historische schets gegeven. De partij van de minister zat ook in die vorige regeringen en had bijgevolg gedurende jaren de kans om bepaalde zaken meer te structureren.

De minister heeft terecht verwezen naar de verenigingen waar armen het woord nemen. Ik heb begrepen dat deze verenigingen door de verschillende vakministers structureel als gesprekspartner worden beschouwd als het armoededossier op de agenda staat. Ik vind dit een goed idee. De leden van die verenigingen kunnen de verschillende ministers echt een spiegel voorhouden. Ik herinner me de hoorzitting die de Commissie Jeugdzorg twee weken geleden heeft gehouden. Een dame van een vereniging waar armen het woord nemen, heeft daar op haar eigen manier een concrete boodschap overgebracht. Die boodschap, die uit het hart kwam, was misschien veel concreter dan wat universiteitsprofessoren en deskundigen brengen. Dit is echter niet voldoende om tot een gestructureerd beleid te komen.

De minister heeft een overzicht van de verschillende beleidsdomeinen gegeven. Mevrouw Turan heeft terecht opgemerkt dat dit punt in de verschillende bevoegde commissies moet worden aangekaart. Wij zullen dat zeker niet naast ons neerleggen. In elk geval vraag ik dringend meer concrete acties, meer duidelijke engagementen en een krachtadiger beleid. Volgens mij kunnen we het succes van het armoedebeleid in Vlaanderen slechts op basis van een enkel criterium beoordelen. We stellen vast dat de problematiek op het terrein niet afneemt. We worden wekelijks, naar aanleiding van studies, rapporten en dergelijke, in de media met cijfers geconfronteerd. De armoedecijfers, los van het feit of het nu om kinderarmoede, eenpersoonsgezinnen of oudere mensen gaat, tonen duidelijk aan dat de problemen toenemen. Verbeteringen op dit vlak lijken me het enige criterium om het armoedebeleid te beoordelen.

Tot slot wil ik nog een oproep lanceren. We zouden met deze commissie eens een gedachtewisseling moeten organiseren over dossiers die de minister tijdens het overleg met de federale overheid ter sprake kan brengen. Mijn standpunt over de staats hervorming is bekend. We leven helaas in de realiteit van vandaag. Veel sleutels bevinden zich nog bij die federale overheid. Het lijkt me dan ook nuttig de koppen eens bij elkaar te steken en te kijken wat de verschillende fracties in functie van het armoedebeleid graag op de federale agenda zouden plaatsen. Ik heb daar ideeën over. Ik ben ervan overtuigd dat de andere partijen die hier rond de tafel zitten ook ideeën hebben. We zouden eens wat tijd moeten vrijmaken om dit te organiseren.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik dank de minister voor haar uitvoerig antwoord. Er ligt nog veel werk voor de boeg. We zullen dit, de minister binnen haar bevoegdheid en wij vanuit deze commissie, zeker blijven opvolgen.

Ik voel me eigenlijk enigszins aangesproken. Een van de vorige spreeksters heeft de minister een aantal vragen over haar partij gesteld. Ik zal die vragen met plezier beantwoorden. Wij zijn tegen elke vorm van slavernij, al dan niet binnen het huwelijk of al dan niet in een thuis- of een werksituatie. Dit zal niemand verbazen.

De daarnet gebruikte woorden zijn niet juist. De huwelijksmigratie is een heel andere problematiek. Het slechte asiel- en migratiebeleid dat momenteel wordt gevoerd, valt niet onder onze verantwoordelijkheden. *(Opmerkingen)*

Mijn partijleden in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat verlenen, ook vanuit de oppositie, voldoende medewerking om dit probleem op een menselijke, correcte manier aan te pakken. Dat is een andere problematiek. De nieuwkomers moeten een taal leren en komen in een zwakkere positie terecht. Zij komen terecht in de cijfers die we voor ons hebben. We willen dit zeker niet ontkennen. We moeten de problemen echter juist omschrijven.

Mevrouw Vogels komt steeds op die containerklassen terug. Ik vond dat ze gelijk had. Ondertussen heb ik echter de vrijheid genomen een containerklas te bezoeken. Het valt amper op dat die kinderen in containers zitten. De Vlaamse Regering mag blij zijn dat elk kind een

plaats heeft. De situatie is niet ideaal. We zouden ze liever in kastelen opvangen. Ik kan moeilijk met budgettaire beperkingen om. De realiteit en de budgetten zijn echter wat ze zijn.

Het is niet steeds een kwestie van centen. Mevrouw Franssen heeft een vraag om uitleg gesteld over de automatische toekenning van een aantal rechten. Dat is geen kwestie van geld. Het gaat erom de aanpak te bekijken en eventueel, indien nodig, in voldoende centen te voorzien.

Volgens mevrouw Vogels betekent dit dat er niets aan de armoede wordt gedaan. Ze heeft een rapport gemaakt. Ik denk dat deze regering een aantal duidelijke keuzes heeft gemaakt inzake de inkomstengerelateerdheid van de kinderopvang, de maximumfactuur en de jobkorting. Dat laatste is een punt waar u zo graag op terugkomt. Uiteindelijk werd die niet gebruikt waarvoor hij is bedoeld. Veel mensen die vrijwillig deeltijds gingen werken, maakten gebruik van de jobkorting. Het is dus terecht dat de regering een alternatief zoekt. Er zijn middelen opzijgezet om de werkloosheidsval weg te werken. Het is niet altijd een zaak van geld, maar dikwijls van een andere visie en een andere bestedingwijze van het geld. We moeten dus de evoluties blijven analyseren en zo nodig bijsturen, en dat is wat vandaag gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik dank u voor uw antwoord. Toch wil ik nog even benadrukken dat armoedebestrijding een opdracht voor de Vlaamse Regering is. De Federale Regering doet dat ook, en over de zaak moet veel worden overlegd. Ondanks de budgettaire beperkingen probeert men ook daar rechtvaardig te werk te gaan, ook ten aanzien van de laagste pensioenen. Maar het Vlaamse niveau kan zich niet verschuilen achter het federale, zoals ook het omgekeerde niet kan: armoedebestrijding is een taak van alle beleidsniveaus en -domeinen. Ik roep daarom op om voor 2014, halverwege de realisatie van het Pact 2020, tussentijdse streefcijfers af te spreken en die dan te evalueren. Voorts vraag ik om de beloofde middelen in de beleidsnota Armoedebestrijding en de middelen die elke minister binnen zijn beleidsdomeinen daartoe moet vrijmaken, ook daadwerkelijk aan te wenden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil nog een paar elementen verwoorden. Er zijn hier een paar zwartepieten naar elkaar doorgeschoven. Dat lijkt me niet erg zinvol. Ik heb nergens het beleid van de vorige regeringen geëvalueerd. Ik communiceer over wat ik zelf doe. Mevrouw Vogels verwees terecht naar de rapporten van mevrouw Cantillon. Daaruit blijkt dat de afgelopen 25 jaar het mattheuseffect niet vermindert. Dat gebeurde ook niet toen mevrouw Vogels minister was, dus op dat vlak moet iedereen bescheiden blijven. We moeten onze energie in armoedebestrijding steken, en niet in polemieken met elkaar.

Mijnheer Sabbe, ik verneem van u graag welke van de 194 doelstellingen u wilt schrappen. Sommige collega's zeggen tegenstrijdige zaken. Iedereen zegt terecht dat we keuzes moeten maken. In dat verband heeft de Vlaamse Regering de jobkorting afgeschaft en ervoor gekozen om een gedeelte van die middelen aan te wenden voor de ondersteuning van kinderopvang. Een gedeelte wordt opzijgezet voor werktrajecten, en de SERV zal daarover een advies uitbrengen. We maken dus keuzes, want we willen met de beperkte middelen een grote impact realiseren. Maar dan hebben we wel studies en cijfers nodig. We kunnen intuïtief keuzes maken, maar dat zorgt er dan voor dat we niet altijd de goede beslissingen nemen.

De Vlaamse Regering heeft ervoor gezorgd dat elk kind in september in een klasje terecht kon. In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding staat erg duidelijk de doelstelling om in deze legislatuur de kleuterklasjes kleiner te maken. Dat is een speerpunt van het regeringsbeleid, en iedereen staat erachter. De schoolse achterstand begint niet in de kleuterschool, maar vanaf dag 1 na de geboorte. Daarom is het zo belangrijk dat de bestrijding van kinderarmoede gebeurt via projecten waarvan het nut bewezen is. Mevrouw Vogels, u hebt me niet horen zeggen dat ik alleen maar nieuwe projecten wil opstarten. We

hebben te veel proefprojecten. We slagen er niet in om die in het beleid te integreren. We hebben goede proefprojecten, met goede resultaten, en die moeten we kunnen uitrollen en integreren in het beleid. Dat is mijn doelstelling.

Sommigen, zoals mevrouw Brussee, willen de minimumlonen aanpakken. Ik wil wel, maar dat is het voorwerp van het sociaal overleg. Uw partij is er een grote voorstander van dat zo te laten. Er is hier ook gevraagd naar de federale aandachtspunten. Uiteraard zijn die belangrijk, maar ik deel de mening van mevrouw Franssen: we hebben zelf veel Vlaamse beleidsdomeinen die ons de mogelijkheid bieden te ageren. Ik denk dan aan huisvesting, onderwijs, integratie en inburgering, en ook welzijn. We moeten daarop inzetten, en ondertussen natuurlijk de dialoog met de Federale Regering blijven aangaan. Naast de uitbouw van een leefloon staan de kinderarmoede en de automatische toekenning van de rechten op de agenda van de dialoog. Wij blijven dat opvolgen, al is het natuurlijk een handicap dat er geen volwaardige Federale Regering is die daarover een standpunt kan innemen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Sabbe, door mevrouw Dillen, door mevrouw Turan en door mevrouw Vogels werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■